

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I-351-03/23-09/391

URBROJ: 517-05-1-2-24-12

Zagreb, 8. ožujka 2024.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB 19370100881, na temelju članka 90. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) i odredbe članka 27. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb, OIB 28921383001, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

R J E Š E N J E

- I. Za namjeravani zahvat – akumulacija Benčići na rijeci Mirni – potrebno je provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.**
- II. Za namjeravani zahvat – akumulacija Benčići na rijeci Mirni – potrebno je provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.**
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš.**
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.**
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb, sukladno odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba), podnio je 26. rujna 2023. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš akumulacije Benčići na rijeci Mirni. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša (dalje u tekstu: Elaborat) koji je u rujnu 2023. godine izradio ovlaštenik

Eko-monitoring d.o.o. iz Varaždina, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/13-08/130; URBROJ: 517-05-1-2-22-15 od 17. ožujka 2022. godine). Voditelj izrade Elaborata je Ivica Šoltić, dipl.ing.geot.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 9.7. *Brane i druge građevine namijenjene zadržavanju ili akumulaciji vode pri čemu je nova ili dodatna količina zadržane ili akumulirane vode veća od 1.000.000 m³* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira izgraditi akumulaciju kapaciteta do 5 930 000 m³ akumulirane vode.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), objavljena je 9. studenoga 2023. godine na internetskoj stranici Ministarstva Informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš akumulacije Benčići na rijeci Mirni (KLASA: UP/I-351-03/23-09/391; URBROJ: 517-05-1-2-23-2 od 6. studenoga 2023. godine).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće: *Lokacija zahvata je u Istarskoj županiji na području Grada Buzeta, unutar naselja Hum, Račićki Brijeg i Juradi, k.o. Hum i Račice, i na području Općine Cerovlje, unutar naselja Oslići, k.o. Draguč. Na vodotoku Rečina u gornjem toku sliva rijeke Mirne, planirana je zonirana nasuta brana s evakuacijskim građevinama i sustav za prebacivanje voda u akumulaciju Butoniga. Brana je u kruni duga oko 391 m, kota krune brane je 202,5 m, širina krune 6 m, širina brane u stopi 146 m i visina brane 33 m. Na nizvodnom pokosu planirana je berma na koti 189 m širine 5 m, uzvodni pokos nagiba je 1:2, a nizvodni od 1:2,5 do 1:3. Kota normalnog uspora u akumulaciji iznosi 198 m pri čemu ukupni volumen akumulacije iznosi 5 930 000 m³. Pri tome korisni volumen akumulacije iznosi 5 740 000 m³, a "mrtvi volumen" za prihvat nanosa dovoljno tijekom 50 godina iznosi 190 000 m³. Površina akumulacije pri normalnom usporu iznosi 548 000 m². Zahvat voda za prihranjivanje akumulacije Butoniga smješten je u tornju koji objedinjuje i preljev i temeljni ispušt. Za sustav za prebacivanje voda u sliv Butonige predviđene su dvije varijante: varijanta A) tunel duljine oko 1 700 m za transport vode kojim se zahvaćene vode provode kroz brdo ispod naselja Oslići do pritoka Dragučkog potoka (Rečica) koji se ulijeva u Butonigu i varijanta B) crpna stanica, tlačni cjevovod prema prekidnom oknu (vodospremi) u naselju Račićki Breg i odvodni gravitacijski cjevovod prema akumulaciji Butoniga. Uz to će se izgraditi pristupni putevi duljina 158 m i 224 m koji se spajaju na cestu kojom je selo Benčići spojeno s cestom Hum – Brnobići.*

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA:UP/I-351-03/23-09/391; URBROJ: 517-05-1-2-23-3 od 6. studenoga 2023. godine) za mišljenjem Upravi za zaštitu prirode i Upravi vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva, Upravnom odjelu za održivi razvoj Istarske županije, Gradu Buzetu i Općini Cerovlje.

Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 352-07/23-02/405; URBROJ: 517-10-2-2-23-2 od 15. prosinca 2023. godine) da je za planirani zahvat potrebno

provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 325-11/23-05/407; URBROJ: 517-09-1-1-2-23-2 od 21. prosinca 2023. godine) da Elaborat treba dopuniti pregledom stanja vodnih tijela na području zahvata na osnovi Plana upravljanja vodnim područjima do 2027. godine kako bi se s vodnogospodarskog stajališta moglo dati mišljenje o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Upravni odjel za održivi razvoj Istarske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/23-01/184; URBROJ: 2163-08-02/5-23-02 od 27. studenoga 2023. godine) da je potrebno provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš. Grad Buzet nije dostavio mišljenje ni nakon dvije požurnice (KLASA: UP/I-351-03/23-09/391; URBROJ: 517-05-1-2-24-8 od 12. siječnja 2024. godine) i (KLASA: UP/I-351-03/23-09/391; URBROJ: 517-05-1-2-24-10 od 7. veljače 2024. godine). Općina Cerovlje dostavila je mišljenje (KLASA: 351-03/23-01/04; URBROJ: 2163-14-01/01-23-2 od 29. studenoga 2023. godine) da je za planirani zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Na planirani zahvat razmotren Elaboratom zaštite okoliša, koji je objavljen uz Informaciju o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš na internetskim stranicama Ministarstva, nisu zaprimljene primjedbe javnosti ni zainteresirane javnosti.

Razlozi zbog kojih je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu su sljedeći:

Vodotok rijeke Mirne je reguliran velikim brojem vodnih građevina i u Elaboratu je analiziran kumulativni utjecaj postojećih zahvata i predmetnog zahvata, ali nije analiziran kumulativan utjecaj najbližih planiranih zahvata uređenja vodotoka Rečina, tj. retencija Pengari, udaljena oko 5 km u smjeru sjevera, i retencija Blatna Vas, udaljena oko 2,5 km sjeverno. Zahvat se nalazi u manje dinamičnom krajobrazu doline vodotoka Rečina okruženom dinamičnijim krajobrazom brežuljaka na okolnom području koje karakterizira razvedeniji reljef, područje šuma s povremenim naseljima. Promjena vizualnog doživljaja ostvarit će se kroz kontrastni odnos volumena, linija, boje i oblika novih antropogenih elemenata s okolnim prirodnim i doprirodnim krajobrazom. Naime, izgradnjom nasute brane u sklopu akumulacije Benčići će se preoblikovati teren na način da će se oblikovati visok nasip trapeznog presjeka na području zaravnjenog terena i okomito na smjer korita vodotoka Rečina te u kontrastu u odnosu na položaj padina uz vodotok, a zatrpavanjem korita Rečine u duljini oko 280 m će se zaravnjeni i protočni teren dolinskog toka prekinuti strmom i visokom preprekom između dvaju bokova kanjona čime će se narušiti krajobraznu sliku područja. Prema Karti prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske (2016) na lokaciji zahvata prisutni su sljedeći stanišni tipovi kao i kombinacije tih stanišnih tipova: I.2.1. Mozaici kultiviranih površina, D.1.2.1. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, E. Šume, I.1.8. Zapuštene poljoprivredne površine i C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe. Od navedenih stanišnih tipova, C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe nalazi se na popisu ugroženih i rijetkih stanišnih tipova sukladno Prilogu II. Pravilnika o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“, broj 27/21 i 101/22). Izgradnjom brane s pripadajućim građevina doći će do zauzeća oko 4,4 ha stanišnih tipova, dok će uspostavom akumulacije doći do zauzeća oko 54,8 ha staništa. Pregradnjom korita Rečine u duljini oko 280 m, potopit će se oko 1,9 km toka. Slijedom iznijetog, a budući da je zahvatom planirana promjena i fragmentacija staništa čime posljedično postoji mogućnost utjecaja na bioraznolikost (biljni i životinjski svijet), ne može se isključiti negativan utjecaj zahvata na bioraznolikost i potrebno je provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. S obzirom na njegovu veličinu i druge karakteristike i lokaciju, predmetni zahvat je potrebno detaljnije analizirati pri čemu u obzir treba uzeti činjenicu da su tekućice jedan povezan i visoko osjetljiv ekosustav i izgradnja samo jedne građevine na određenom dijelu toka može uzrokovati značajne fizikalne,

kemijske i biološke promjene ne samo u ostatku tog toka nego i u svim ostalim povezanim tokovima.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19 i 119/23), dio zahvata (sjeverozapadni dio akumulacije Bečići s pripadajućom branom na površini oko 14,55 ha, vodotok Rečina u dužini oko 900 m, na površini oko 1,35 ha, gravitacijski cjevovod kroz tunel (varijanta A s ispustom u Račićki potok) u duljini oko 310 m i tlačni cjevovod (varijanta B s ispustom u Dragučki potok) u duljini oko 450 m) nalazi se unutar Posebnog područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (PPOVS) HR2001016 Kotli, dok se dio zahvata (vodotok Rečina u duljini oko 3035 m, na površini oko 4,55 ha i nasuta brana u duljini oko 280 m, na površini oko 0,42 ha) nalazi unutar PPOVS-a HR2000619 Mirna i šire područje Butonige. Prema bazi podataka Ministarstva, na lokaciji akumulacije Bečići i brane nalazi se ciljni stanišni tip PPOVS-a HR2001016 Kotli, 6510 Nizinske košanice (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*). Također, lokacija navedenog dijela zahvata predstavlja pogodno stanište za ciljne vrste PPOVS-a HR2001016 Kotli, uskousćani zvrčić i lombardijska smeđa žaba. Lokacija akumulacije Bečići i brane predstavlja pogodno stanište za ciljne vrste PPOVS-a HR2000619 Mirna i šire područje Butonige, uskousćani zvrčić, trbušasti zvrčić, kiseličin vatreni plavac, mren, žuti mukač, lombardijska smeđa žaba i barska kornjača. Račićki potok predstavlja pogodno stanište za ciljne vrste navedenog PPOVS-a, primorska uklija, bjelonogi rak, žuti mukač, lombardijska smeđa žaba, barska kornjača, mren, uskousćani zvrčić i trbušasti zvrčić. Provedbom zahvata, doći će do gubitka navedenog stanišnog tipa kao i staništa pogodnih za ciljne vrste navedenih područja ekološke mreže. Također, trajan gubitak površina unutar područja ekološke mreže izgradnjom akumulacije može dovesti do promjena stanišnih uvjeta nizvodno od samog zahvata. Zbog hidroloških promjena vodotoka Rečina nizvodno od brane može doći do promjene stanišnih uvjeta za ciljne vrste navedenih područja ekološke mreže. Uzevši u obzir navedeno, Prethodnom ocjenom ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata (pojedinačnih i kumulativnih) na ciljeve očuvanja i cjelovitost navedenih područja ekološke mreže i potrebno je provesti Glavnu ocjenu.

U Glavnoj ocjeni potrebno je sagledati utjecaj zahvat u odnosu na ciljeve očuvanja s pripadajućim atributima za sve ciljne vrste i stanišne tipove navedenih područja ekološke mreže. Osim analize samostalnog utjecaja, potrebno je sagledati i kumulativni utjecaj s izgrađenim i odobrenim zahvatima. Napominjemo da je za potrebe utvrđivanja značajnosti utjecaja u Glavnoj ocjeni za pojedine ciljne vrste, ako ne postoje odgovarajući recentni stručni i znanstveni podaci o stanju populacija na užem i širem području zahvata, potrebno provesti terenska istraživanja. Broj dana, metodologiju i razdoblje istraživanja potrebno je prilagoditi biologiji i ekologiji ciljne vrste te veličini i tipu zahvata i strukturi (zahtjevnosti) područja istraživanja.

U vezi s mišljenjem Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva, tražene dopune će biti dio sadržaja Studije o utjecaju zahvata na okoliš i sva pitanja vezana za stanje vodnih tijela bitna za ovaj zahvat bit će razmatrana u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš i zato nije tražena dorada Elaborata zaštite okoliša.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 81. stavku 1. i 90. stavku 5. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 27. stavku 2. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da nije moguće isključiti značajan negativan utjecaj na okoliš i stoga je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te nije isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovoga rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovoga rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Rijeci, Erazma Barčića 5, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

VIŠA STRUČNA SAVJETNICA
Mateja Gazić
Mateja Gazić

DOSTAVITI:

1. Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb (**R, s povratnicom!**)